

תוכנית עלייה וקליטה

נבטיח שישראל תהיה בית לעם היהודי כולו, ונסייע לעולים לבנות בה חיים בביטחון ובכבוד.

"מדינת ישראל תהא פתוחה לעלייה יהודית ולקיבוץ גלויות; תשקוד על פיתוח הארץ לטובת כל תושביה; תהא מושתתת על יסודות החירות, הצדק והשלום לאור חזונם של נביאי ישראל"

- מתוך מגילת העצמאות.

העלייה וקיבוץ הגלויות הם מהבטחות היסוד שעליהן קמה מדינת ישראל, ולאורן פעלה תנועת העבודה לדורותיה. אבל ההבטחה הזאת אינה מסתיימת בנתב"ג, היא מתממשת כאשר העולים מצליחים לבנות בישראל חיים בטוחים, מכובדים ובעלי משמעות ולהרגיש בישראל בית.

כיום עולים רבים נתקלים בחסמים ובקשיים הן בתהליך העלייה והן בתהליך הקליטה וההשתלבות בחברה הישראלית. מערכות העלייה והקליטה זקוקות לרפורמה: צמצום הבירוקרטיה, הרחבת האפשרויות לאיחוד משפחות, הכרה בתארים ובהסמכות מקצועיות, סיוע בתעסוקה, שוויון בתחום המעמד האישי והרחבת הסיוע הכלכלי.

אלו הצעדים שנקדם כדי ללוות את העולים בתהליכי הקליטה ולסייע להם לבנות בישראל בית:

1. נסיר חסמים לעלייה.

נפעל לצמצום זמני ההמתנה ולהסרת חסמים בתהליכי העלייה, ונבטיח טיפול מהיר, שקוף ושוויוני בבקשות לעלייה. נאיץ את הטיפול במשפחות הזכאיות לעלות לישראל ועדיין ממתינות לכך, לרבות באתיופיה, ונפעל למימוש החלטות הממשלה הנוגעות להעלאת הממתינים לעלייה. כמו כן, נבטיח שמדינת ישראל תהיה ערוכה לסייע ליהודים ולקהילות יהודיות בעת חירום.

2. נגן על חוק השבות ועל הזכויות של זכאי השבות.

חוק השבות הוא הביטוי החוקי למחויבותה הבסיסית של מדינת ישראל להיות ביתו של העם היהודי. נעגן את חוק השבות בחוק יסוד ונגן על זכויותיהם של נכדי יהודים מכוחו. לא נאפשר כל צימצום בהיקפי הזכות לעליה לארץ ונתנגד לכל ניסיון להעניק לממסד הרבני האורתודוקסי מונופול על הגיורים. נוודא שאף עולה לא יידרש לבחור בין העלייה לישראל לבין משפחתו. נרחיב את המענה גם לבני הדור הרביעי הבגירים במשפחות עולים, ולהורים מבוגרים של עולים.

3. נגדיל את סל הקליטה ונחזק את הביטחון הכלכלי של העולים.

סל הקליטה נועד לאפשר לעולים ולעולות להתחיל את חייהם בישראל ולהשתלב בה מבלי שהחודשים הראשונים לעלייה יהפכו למאבק כלכלי. נכפיל את משך הזמן של מתן סל הקליטה מחצי שנה לשנה ונגדיל את הסיוע הכספי הניתן במסגרתו כדי להעניק לעולים את הזמן והמשאבים הדרושים ללימוד עברית, להשתלבות בתעסוקה ולבניית חיים יציבים בישראל. נעניק מענה מיוחד לעולים שעלו לישראל בגיל מבוגר ולא הספיקו לצבור בה זכויות פנסיוניות מספקות. נגדיל את רשת הביטחון הכלכלית לעולים מבוגרים חסרי פנסיה או בעלי הכנסה נמוכה, באמצעות הגדלת התמיכה והרחבת הזכאות לה, כדי להבטיח שיוכלו להזדקן בישראל בכבוד.

4. נרחיב את פתרונות הדיור לעולים ונתקן את הרפורמה בדיור של משרד העליה והקליטה.

היכולת למצוא קורת גג יציבה היא תנאי בסיסי לקליטה מוצלחת בישראל. נרחיב את פתרונות הדיור לעולים, נגדיל את הסיוע בשכר דירה ונתקן את הרפורמה בדיור כך שהסיוע בשכר דירה יינתן

בכל רחבי הארץ. נפעל לצמצום ההמתנה של עולים הזכאים לדיור ציבורי ונחדש את הגדלת מלאי הדיור הציבורי באמצעות בנייה ורכישה של דירות, ונרחיב את היצע הדיור בר-ההשגה והשכירות ארוכת הטווח עבור עולים. ניתן מענה מיוחד לעולים מבוגרים, למשפחות מעוטות הכנסה ולעולים הנמצאים בשנותיהם הראשונות בישראל, שעבורם עלויות הדיור מהוות חסם משמעותי להשתלבות ולבניית חיים יציבים בארץ.

5. ניצור כתובת אחת שתפחית בירוקרטיה ונגיש שירותים בשפות העולים.

ההתמודדות עם הבירוקרטיה הישראלית לא צריכה להיות אחד ממבחני הקליטה של עולים חדשים. ניצור כתובת ממשלתית אחת שתלווה את העולה בתהליך הקליטה, תיק דיגיטלי אחוד ולוחות זמנים ברורים לטיפול בבקשות, ונפעל לכך שמידע ומסמכים שכבר נמסרו לרשות ממשלתית אחת לא יידרשו מחדש על ידי רשות אחרת. נקדם רפורמה בשירות הניתן לעולים ברשות האוכלוסין וההגירה, נפשט הליכים בירוקרטיים ונקצר את זמני הטיפול בתיקי עלייה, מעמד ואיחוד משפחות. נחזק את מערכי השירות המטפלים בעולים ובבטיח מידע ברור מראש על המסמכים, התנאים ושלבי הטיפול הנדרשים בכל הליך. נרחיב את הנגשת השירותים הציבוריים בשפות העולים. אתרי הממשלה, טפסים ושירותים חיוניים יהיו זמינים בשפות שבהן משתמשות אוכלוסיות העולים, ונפעל להרחבת הנגישות הלשונית גם בשירותי הבריאות, הבנקאות והמס.

6. נכיר בהשכלה ובהסמכות מקצועיות ונסייע לעולים לעבוד במקצועם.

עולים ועולות מביאים עמם לישראל ידע, השכלה וניסיון מקצועי. נאפשר להתחיל את הליכי ההכרה בתארים, בתעודות ובהסמכות מקצועיות עוד לפני העלייה לישראל, כדי שעולים יוכלו להגיע לארץ כאשר תהליך ההכרה בהשכלתם כבר החל ולקצר את הדרך להשתלבות בעבודה במקצועם. נפשט ונקצר את הליכי ההכרה בהשכלה ובהסמכות שנרכשו בחו"ל, נבטל דרישות תרגום ואימות מיותרות ונרחיב תוכניות ללימודי עברית מקצועית, הכשרות משלימות, התמחות והשמה בתעסוקה. נקדם מסלולים מותאמים לעולים במקצועות שבהם נדרש רישוי ישראלי, בדגש על מקצועות הבריאות, המשפטים והחינוך, כדי לאפשר לעולים העומדים ברמה המקצועית הנדרשת להשלים את דרישות הרישוי ולהשתלב במקצועם במהירות.

7. נבטיח לימודי עברית לכל עולה ומעטפת חינוכית מלאה לילדי העולים.

ידיעת עברית היא מפתח להשתלבות בחברה הישראלית, בלימודים ובתעסוקה. נרחיב את האפשרויות ללימודי עברית ונבטיח מסגרות גמישות המותאמות לגיל, למקצוע ולשגרת החיים של העולים, לרבות אולפני ערב ומסלולים המותאמים לעולים עובדים. נבטיח לילדי העולים את התמיכה הלשונית, החינוכית והרגשית הדרושה להשתלבותם במערכת החינוך. נעגן את תקצוב הוראת העברית לתלמידים עולים נבטיח כי כל תלמיד עולה שבבית ספרו אין אולפן יקבל שעות לימוד עברית במימון המדינה במהלך שלוש השנים הראשונות לעלייתו. במקביל, נחזק את המעטפת החברתית הניתנת לילדי עולים, נפעל למניעת גזענות ובריונות במערכת החינוך, ונרחיב את שילובם של עולים צעירים בתנועות הנוער, בשנת השירות ובמכונות הקדם-צבאיות.

8. נעניק מעטפת מלאה לחיילים בודדים ולמשרתי מילואים עולים.

מי שעולים לישראל ומשרתים בה לא צריכים להתמודד לבדם עם הקשיים הכלכליים, החברתיים והאישיים הנלווים לשירות. נבטיח לחיילים בודדים, למשרתי מילואים עולים ולמשפחותיהם מעטפת רציפה בתחומי הדיור, הסיוע הכלכלי ובריאות הנפש, בשפות שלהם, במהלך השירות

ולאחריו. נקדם את חוק החייל הבודד, שיעגן בחקיקה את מעמדם ואת זכויותיהם של חיילים בודדים, ויבטיח רציפות בזכויות גם כאשר נסיבות חייהם משתנות במהלך השירות. בפרט, נבטיח שחייל עולה שהוכר כחייל בודד לא יאבד באופן אוטומטי את מעמדו ואת זכויותיו רק משום שבני משפחתו עלו לישראל במהלך שירותו. נרחיב גם את הסיוע לשמירת הקשר בין חיילים בודדים למשפחותיהם בחו"ל, ונקל על ביקורי המשפחות בישראל באמצעות סיוע בעלויות הטיסה והשהייה.

9. נבטיח יחס שוויוני לעולים היוצאים מישראל ולבני משפחותיהם המבקרים בה.

עולים ועולות הם אזרחי ישראל לכל דבר, וזכאים ליחס שוויוני גם כאשר הם יוצאים מהארץ או מזמינים את בני משפחותיהם וחבריהם לבקר בישראל. נבטל אפליה בין עולים לבין אזרחים אחרים בהנפקת דרכונים, ונבטיח כי עולה יהיה זכאי לקבל דרכון ישראלי בהתאם לאותם תנאים החלים על יתר אזרחי ישראל. תקופה זמנית של לימודים או עבודה בחו"ל לא תשולל כשלעצמה את זכאותו למסמכי נסיעה ישראליים. במקביל, נקבע כללים ברורים, שוויוניים ושקופים לבחינת כניסתם לישראל של בני משפחה ואזרחים של אזרחים ישראליים, לרבות אזרחים יוצאי מדינות ברית המועצות לשעבר. נחזק את הבקרה על החלטות לסירוב כניסה ולגירוש, ונבטיח יחס מכבד ותנאים ראויים למי שמעוכבים בכניסה לישראל או ממתנינים להרחקתם.

10. נבטיח חופש בחירה ושוויון במעמד האזרחי.

עולים ועולות רבים מגיעים לישראל מכוח חוק השבות, בונים כאן את חייהם והופכים לחלק בלתי נפרד מהחברה הישראלית, אך אינם יכולים להינשא בישראל בדרך המוכרת להם על ידי המדינה. נקדם נישואים אזרחיים בישראל ונבטיח לכל אזרח ואזרחית את הזכות לבחור כיצד ועם מי להינשא, ללא תלות בהכרה של הממסד הדתי. נרחיב את האפשרות לקבורה אזרחית ונבטיח שהיא תהיה זמינה ונגישה בכל רחבי הארץ, כך שכל אדם יוכל להיקבר בהתאם להשקפת עולמו, לאמונתו ולבחירתו. נאפשר תחבורה ציבורית בשבת בכל הארץ ונעביר את הסמכויות בנושא פתיחת עסקים בשבת לידי הרשויות המקומיות.

11. ניאבק באנטישמיות ונחזק את הקשר עם יהדות התפוצות.

מדינת ישראל היא מדינתו של העם היהודי כולו, והקשר בינה לבין הקהילות היהודיות ברחבי העולם הוא חלק מאחריותה ומזהותה. נעמוד לצד קהילות יהודיות המתמודדות עם אנטישמיות ונחזק את שיתוף הפעולה עמן בתקצוב ההגנה על מוסדות יהודיים ובמאמצים נגד שנאה והסתה אנטישמית. נחזק את הקשר בין ישראל לבין יהדות התפוצות באמצעות השקעה ממשלתית בחינוך יהודי וציוני, בתוכניות המביאות צעירים יהודים לישראל ובמפגש מתמשך בין ישראלים לבין קהילות יהודיות ברחבי העולם. נפעל להכנסת תכנית במערכת החינוך ללימוד עמיות יהודית וחיזוק החיבור הרגשי של תלמידי ישראל לקהילות בתפוצות. נבטיח יחס שווה ומכבד לכל זרמי היהדות ונחזק את מקומם בישראל של יהודים וקהילות מכל הזרמים. כמו כן, נפעל לשימור ולהנחלת מורשתן של קהילות העולים בישראל, ובהן מורשת יהדות ברית המועצות לשעבר, יהדות אתיופיה ואסירי ציון, באמצעות עידוד תוכניות חינוך ומחקר ותמיכה במפעלי תרבות ויצירה.

12. נפשט ונקצר את ההליך המדורג להסדרת מעמדם של בני ובנות זוג של אזרחים ישראליים.

מדינת ישראל צריכה לעודד בני זוג שאחד מהם אזרח ישראלי והשני אזרח מדינה זרה לבנות את

ביתם בישראל. נאפשר לבני הזוג את התחלת התהליך עוד בחו"ל ונמנע את הצורך להציג בנפרד את המסמכים בפני הקונסוליה ופני רשות האוכלוסין. נקבע לוח זמנים ברור לזימון לראיון בארץ ונעניק לכל בן זוג זר את היכולת לעבוד בארץ אחרי הגיעו לארץ.

נגבש תוכנית חומש לעידוד חזרה של ישראלים שעזבו את הארץ.

13.

נעגן בהחלטת ממשלה תוכנית חומש רחבה לעידוד החזרה של ישראלים שעזבו את הארץ, תוך יצירת מסלולי סיוע בתחום התעסוקה, קליטת ילדים במערכת החינוך, עיגון הטבות מס בשנים הראשונות לחזרה, וחידוש הזכאות בביטוח הלאומי ללא תקופת המתנה. במקביל נרחיב באופן משמעותי את פעילות הבתים הישראלים – מרכזי התרבות הישראלים ומרכזי הקשר עם הקהילות הישראליות בתפוצות, תוך התייחסות גם לאזרחים עולים שעזבו את הארץ ומעוניינים להיקלט בה מחדש.